

III Ogólnopolskie Seminarium Naukowe – Bydgoszcz 08.05.2008

Psychologia w Internecie – Internet w Psychologii

Pomoc psychologiczna Online – rozwój w Polsce i w USA

mgr Justyna Berndt

mgr Monika Trzcińska

Historia

USA

- **1972** - pierwsza demonstracja symulacji sesji psychoterapeutycznej pomiędzy komputerami uniwersytetów Stanford i UCLA

Polska

Brak danych

Prekursorzy usług psychologicznych

USA

- **1976** - samopomocowe grupy wsparcia, rozwijające się po wprowadzeniu na rynek komputerów osobistych (PC)

Polska

Działalność naukowa i praktyczna prof.

Bassama

Aouila

Zorganizowana pomoc Online

USA

- **1986**, sierpień - projekt dyrektora Usług Psycholog.- Jerry'ego Feist'a, oraz Steve'a Worona. Nieodpłatny serwis o nazwie „Ask Uncle Ezra” (od imienia Ezra Cornell - założyciela uniwersytetu), kierowany do studentów Uniwersytetu Cornell w Itace, w stanie Nowy Jork
<http://cuinfo.cornell.edu/Dialogs/EZRA/>

Polska

Zorganizowana pomoc Online

USA

1993 - lekarz **Ivan Goldberg**, prowadził w Internecie nieoficjalne grupy wsparcia, doradzał doradzał osobom cierpiącym na depresję
<http://www.psycom.net/depression.central.html>

1995 - **John Grohol** zaproponował darmowe porady psychologiczne na ogólnie dostępnym czacie
<http://psychcentral.com/chats.htm>

Polska

2000/2001 – Akademickie Centrum Pomocy Psychologicznej - z inicjatywy prof. dr hab. Małgorzaty Kościelskiej. Pełnomocnikiem Centrum jest prof. Bassam Aouil.

2001 – Portal Zdrowia & Poradnia Internetowa
www.zdrowemiasto.pl

Płatna Pomoc Psychologiczna Online

USA

- Po roku 1995 -porady za drobne opłaty -
Leonard Holmes
<http://www.leonardholmes.com>

Polska

Obecnie w Polsce, wielu psychologów oferuje płatne usługi Online. Brak jest danych dotyczących roku powstania Poradni czy gabinetów Online.

Prekursorzy e-terapii

USA

David Sommers założył „internetową poradnię”.

- udzielała odpowiedzi na pojedyncze pytania,
- proponowała terapię długoterminową, ciągłą, komunikując się jedynie przez Internet.
- W ciągu 3 lat od powstania „poradni” Sommers pracował z ponad 300 osobami z całego świata - od Arktyki po Kuwejt.

Polska

Prof. Bassam Aouil

- poradnictwo psychologiczne
- wsparcie psychologiczne
- kontakty jednorazowe lub kilkurazowe

Prof. Bassam Aouil , mgr Monika Trzcńska

- ***także e-terapia z pacjentem uzależnionym od alkoholu***

Prekursorzy e-terapii

USA

Ed Needham, pierwszy terapeuta, który skupił się na e-terapii w „czasie Rzeczywistym” (<http://www.win.net/cyberpsych>)

Posługiwał się on programem o nazwie IRC.

- Przed 3 lata pracował z 44 osobami.

Innym przykładem e-terapii prowadzonej na czacie była londyńska „The Pink Practice” (<http://www.pinkpractice.co.uk>)
w: <http://metanoia.org/imhs/history.htm>

Polska

Prekursorzy e-terapii

USA

- 1997 - powstanie Międzynarodowego Stowarzyszenia Zdrowia Psychicznego (*International Society for Mental Health Online*) (<http://www.ismho.org>).
- Stowarzyszenie to skupia psychologów, psychiatrów oraz wszystkich zainteresowanych tematem pomocy Online.

Polska

Sekcja Poradnictwa i
Prezentacji
Medialnych w Polskim
Towarzystwie
Terapeutycznym

Prekursory e-terapii

USA

Na stronie ISMHO znaleźć można publikacje terapeutów, którzy dzielą się swoimi doświadczeniami i wynikami badań dotyczących pomocy

psychologicznej Online.

Stowarzyszenie to opracowało również projekt „Etyki zawodowej” dla e-terapeutów. (w: B. Aouil, „Psychologia pomocy Online, czyli Internet w poradnictwie psychologicznym”, Bydgoszcz: Mangraf

Polska

Obecne rodzaje usług psychologicznych

USA

- **E-terapia** – interakcja pacjenta z terapeutą w trakcie serii rozmów przez Internet;
- **Porada psychologiczna** - czyli jednorazowa odpowiedź terapeuty na otrzymaną prośbę o pomoc;
- **Prywatna praktyka** - usługi psychologiczne na niezależnych, prywatnych stronach psychologów.

Polska

- **Poradnictwo psychologiczne** – jednorazowe konsultacje terapeutyczne w zależności od zgłaszanego problemu,
- **Psychoedukacja** – konsultacje psychologiczne na portalach tematycznych, jako odpowiedź na listy innych osób,
- **E-terapia** – terapia Online, stosowana przez specjalistów w dziedzinie pomocy psychologicznej Online, stanowiąca jedyną lub dodatkową formę pomocy psychologicznej.

Obecne rodzaje usług psychologicznych

USA

E-kliniki - strony z praktyką psychologiczną dużej grupy psychologów oferujących swoje usługi, są to strony dobrze zabezpieczone i chronione (w: www.metaonia.org/imhs/type.htm)

Polska

Poradnie Online – strony prywatnych psychologów, oferujących pomoc Online.

Efektywność e-terapii

USA

- **90%** - osób z 400 ankietowanych klientów e-terapii odpowiedziało, że praca z terapeutą Online przyniosła pożądane efekty.
- **1999 (maj)** -
  - **73% (452 osoby)** osób zgłaszających się, rozpoczęło e-terapię,
  - **92% (416 osób)** stwierdziło, że e-terapia im pomogła,
  - **68% (307)** nigdy wcześniej nie korzystało z pomocy psychologicznej

Polska

- ***Prof. Bassam Aouil i mgr Monika Trzcińska*** – e-terapia pacjenta uzależnionego od alkoholu

Motywacja do podjęcia e-terapii

USA

- Brak możliwości podjęcia terapii tradycyjnej,
  - Stygmatyzacja – poczucie wstydu związanego z korzystaniem z pomocy psychologicznej
- Mental Health: A Report of the Surgeon General** (Department of Health and Human Services, 1999) **pokazało, że prawie 2/3 osób potrzebujących opieki psychologicznej nigdy jej nie uzyskało właśnie z powodu stygmatyzacji.**

Polska

- Brak możliwości podjęcia terapii tradycyjnej
- Poczucie wstydu, związanego z korzystaniem z pomocy psychologicznej
- Brak środków finansowych (pomoc bezpłatna)
- Młody wiek
- Szukanie pomocy dla innych

Podjęcie pomocy psychologicznej bezpośrednio

USA

W odniesieniu do badań powyżej -
Spośród tych 307 osób, które po raz pierwszy kontaktowało się psychologiem, 197 (64%) wyraziło chęć i zamiar osobistej konsultacji z psychologiem (w:
www.metanoia.org/imhs/history/htm

Polska

- Badanie osób korzystających z pomocy psychologicznej ACPP, 100 osób (2001/2002 – 2006)
- 5 – 10% osób skorzystało z usług psychologicznych wiele razy.

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

- **Doradztwo_(Counseling)**(w: www.nbcc.org/webethics2)
  - **Doradztwo twarzą w twarz** (Face-To-Face Counseling)
    - - indywidualne (Individual Counseling)
    - - dla par (Couple Counseling)
  - - grupowe (Group Counseling)
- Doradztwo na odległość z wykorzystaniem najnowszej technologii** (Technology-Assisted Distance Counseling)

Polska

1. Poradnictwo psychologiczne

Kontakt bezpośredni:

- Poradnie
- Szpitale
- Gabinety prywatne
- Poradnictwo indywidualne
- Poradnictwo grupowe
- Poradnictwo par

Kontakt pośredni - Internet

- Telefony zaufania
- Kontakt przez Internet:
  - E-mail
  - Komunikatory GG, Skype, Czat,

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

- Doradztwo za pośrednictwem telefonu (Telecounseling)
- Indywidualne (Telephone-Based Individual Counseling)
- Dla par (Telephone-Based Couple Counseling)
- Grupowe (Telephone-Based Group Counseling)
- - doradztwo za pośrednictwem Internetu (Internet Counseling)
- Za pośrednictwem e-maila (E-Mail-Based Individual Counseling)

Polska

2. Psychoterapia

Kontakt bezpośredni

- Poradnie
- Szpitale
- Gabinety prywatne
- Psychoterapia indywidualna
- Sesje terapii grupowej
- Psychoterapia par

Kontakt pośredni – Internet

E-terapia :

- **E-mail**
- **Skype**

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

Za pośrednictwem czatu (Chat-Based Individual Counseling)

- **Dla par** (Chat-Based Couple Counseling)
- **Grupowe** (Chat-Based Group Counseling)

Za pośrednictwem wideokonferencji (Video-Based Individual Counseling)

- **Dla par** (Video-Based Couple Counseling)
- **Grupowe** (Video-Based Group Counseling)

Rodzaje usług psychologicznych w Internecie (w:

www.fenichel.com/Current.shtml)

Polska

Za pośrednictwem czatu

- **Grupowe**

Za pośrednictwem wideokonferencji

- **Brak danych**

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

- **Źródła informacji dot. koncepcji oraz zagadnień psychologicznych:** informacje na temat różnych zjawisk psychologicznych, objawów, zaburzeń, koncepcji (The Mental Health Net at <http://www.cmhc.com>). (Online Dictionary of Mental Health at <http://www.human-nature.com/odmh/index.html>)

Polska

3. Psychoedukacja

Kontakt bezpośredni

- wykłady
- szkolenia

Kontakt pośredni

- Artykuły
- Wywiady
- Udzielanie odpowiedzi na pytania, zadawane na forach Internetowych, przez e-mail,

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

Poradniki “samopomocowe” (Self-Help Guides): strony oferujące wskazówki, jak osoby potrzebujące pomocy psychologicznej mogą same sobie pomóc. Zakres tematów m.in.: zaburzenia jedzenia, trudności w relacji rodzice – dziecko, lęki itp. (Healthy Devil On-Line's Depression self-help guide at <http://h-devil-www.mc.duke.edu/h-devil/emotion/depress.htm>)

Polska

Podobnie

Rodzaje kontaktu psychologicznego

Testy psychologiczne (Psychologica Testing and Assessment) – wiele stron zawiera testy i kwestionariusze psychologiczne, których celem jest psychologiczna ocena użytkownika. Emotional Intelligence test at

<http://www.utne.com/cgi-bin/eq>).

Pomoc w podjęciu decyzji o terapii

(Help in Deciding to Go into Therapy) - wiele stron oferuje pomoc: czy użytkownik potrzebuje terapii, jakiego typu, jaki terapeuta będzie dla niego najodpowiedniejszy pod względem jego potrzeb.

Testy psychologiczne

- w formie psychozabawy
- Testy stosowane w badaniach psychologicznych

Testy mające na celu pomóc użytkownikowi w decyzji o podjęciu leczenia czy terapii.

Pomoc w podjęciu decyzji o terapii

- kontakt przeważnie jednorazowy, e-mail

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

- Informacje dot. konkretnych usług psychologicznych (Information about Specific Psychological Services) – wiele agencji psychologicznych, klinik, instytutów ogłasza swoje usługi w Internecie. Zwykle informacje takie zawierają podstawowe szczegóły takie jak lokalizacja, nr te., adresy e-mail, godziny otwarcia, informacje dot. konkretnych usług (<http://www.sdc.uwo.ca>)

Polska

Podobnie jak w USA

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

- Pojedyncza porada za pomocą e-maila bądź forum internetowego (Single-Session Psychological Advice Through E-Mail or E-Bulletin Board) – wiele stron oferuje poradę zarówno na osobiste pytanie czy problem, jak i na różne psychologiczne tematy. Serwisy skoncentrowane na jednym zagadnieniu problemowym (np. zaburzenia snu), ale są też ogólne, (<http://www.goaskalice.columbia.edu/index.html>).

Polska

- Pojedyncza porada za pomocą e-maila
Najczęściej stosowana forma pomocy psychologicznej Online, kierowana do jednej osoby, lub
umieszczana na forum internetowym.
www.tocos.pl
www.zdrowemiasto.pl
www.zadajpytanie.pl

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

Kontynuowanie osobistej terapii oraz terapia za pośrednictwem e-maila (Ongoing Personal Counseling and Therapy Through E-Mail) – tego typu serwis oferuje terapię za pośrednictwem korespondencji elektronicznej bez komunikacji twarzą w twarz.

Konsultacje na żywo za pośrednictwem czatu, telefonii internetowej oraz videokonferencji (Real-Time Counseling Through Chat, Web Telephony, and Videoconferencing) – metody:
a) czat, który umożliwia pisemną komunikację w rzeczywistym czacie (czat-roomy, komunikatory),

Polska

Kontynuowanie terapii indywidualnej za pośrednictwem e-mail

Współpraca z tym samym terapeutą

Konsultacje na żywo za pośrednictwem czatu oraz videokonferencji
Podobnie jak w USA

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

b) telefonia komórkowa – umożliwia rozmowę w rzeczywistym czasie używając słuchawek / głośników oraz mikrofonu oraz

c) wideokonferencje, które pozwalają na interakcję w rzeczywistym czasie dzięki zainstalowanemu sprzętowi wideo w każdym z komputerów.

Polska

Podobnie jak w USA

Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

Synchroniczne i asynchroniczne grupy wsparcia, grupy dyskusyjne oraz grupy doradcze (Synchronous and Asynchronous Support Groups, Discussion Groups, and Group Counseling) – przyjmuje się, że pierwsze takie grupy powstały na przełomie lat 80-90-tych. Były to grupy wsparcia dla osób starszych oraz pacjentów chorych AIDS.

Polska

Podobnie jak w USA

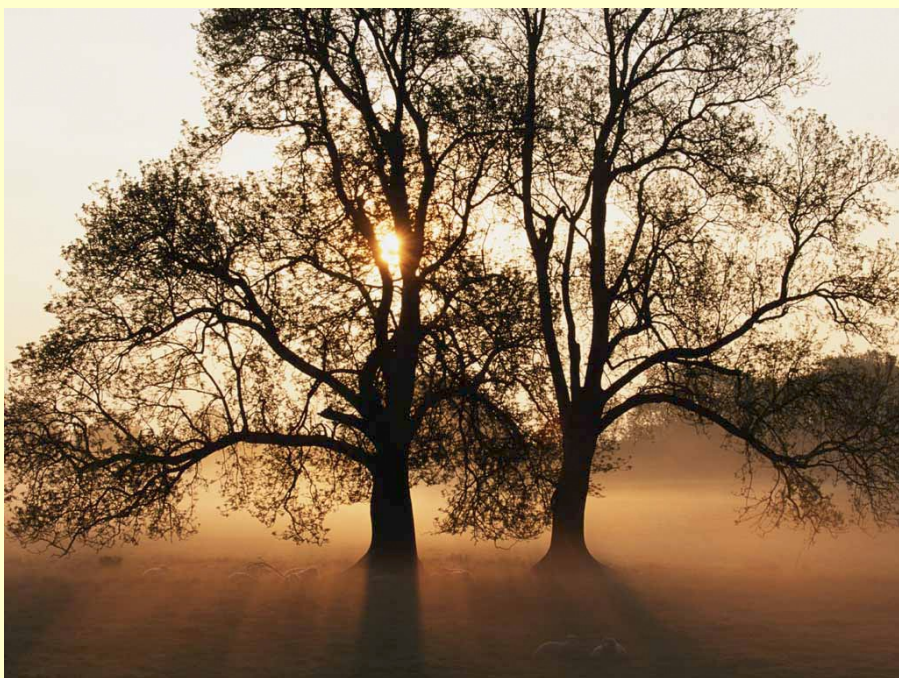
Rodzaje kontaktu psychologicznego

USA

Badanie psychologiczne i społeczne (Psychological and Social Research) – początkowo Internet był używany jako teren do poszukiwań uczestników do badań, następnie jako rama do badań laboratoryjnych.

Polska

Podobnie. Badania sondażowe, anonimowe, poszukiwanie osób chętnych do badań naukowych.

**DZIĘKUJEMY
ZA
UWAGĘ**